

การประกันภัยความรับผิดในผลิตภัณฑ์ : ศึกษากรณีสินค้าที่ไม่ปลอดภัย
PRODUCT LIABILITY INSURANCE: THE STUDY IN CASE OF
DEFECTIVE PRODUCT

วนิชดา สารศรี

นักศึกษา หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีปทุม

E-mail: wanichadas@hotmail.com

บทคัดย่อ

สินค้าและผลิตภัณฑ์ต่างๆที่มีวางจำหน่ายอยู่ทั่วไปนั้นล้วนแต่ให้ประโยชน์ใช้สอยที่แตกต่างกันไปต่อผู้บริโภค แต่เมื่อใดก็ตามที่สินค้าหรือผลิตภัณฑ์นั้นเป็นสินค้าที่ไม่ปลอดภัยและก่อให้เกิดความเสียหายต่อผู้ใช้หรือบุคคลทั่วไปแล้ว บุคคลนั้นย่อมต้องการที่จะได้รับการชดเชยเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้นอันเป็นหน้าที่ของผู้ประกอบการที่จะต้องรับผิดชอบเพื่อบรรเทาความเสียหาย แต่ปัจจุบันหากผู้ที่ได้รับความเสียหายต้องการเรียกร้องให้ได้รับค่าเสียหายจำต้องไปดำเนินคดีฟ้องร้องผู้ประกอบการซึ่งมีระยะเวลาและขั้นตอนที่ยาวนานและมีภาระค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดี เนื่องจากในปัจจุบันประชาชนเข้าใจและรับรู้ถึงสิทธิของตนเองมากขึ้น ดังนั้นเมื่อตนได้รับบาดเจ็บหรือมีความเสียหายอันเกิดจากสินค้าหรือผลิตภัณฑ์จึงมีโอกาสที่จะมีการฟ้องร้องค่าเสียหายจากผู้ประกอบการเพิ่มมากยิ่งขึ้นเช่นกัน เมื่อเป็นเช่นนี้เพื่อให้ผู้เสียหายได้รับการชดเชยเยียวยาความเสียหายในเวลาอันรวดเร็วและได้รับการชดเชยตามจำนวนความเสียหายที่เกิดขึ้นจริงและในขณะเดียวกันก็เป็นการช่วยลดความเสียหายจากการถูกฟ้องร้องของผู้ประกอบการ มาตรการที่สามารถนำมาใช้เพื่อบรรเทาความเสียหายและช่วยลดความเสี่ยงของผู้ประกอบการ ก็การนำเอาระบบประกันภัยความรับผิดในผลิตภัณฑ์มาใช้เพื่อเป็นมาตรการเสริมกับกฎหมายปัจจุบันที่ให้ความคุ้มครองแก่ผู้เสียหายในการได้รับการชดเชยเยียวยา กล่าวคือ พระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551

การนำเอาระบบประกันภัยเพื่อคุ้มครองความเสียหายต่อบุคคลที่สาม มาปรับใช้เพื่อเยียวยาหรือชดเชยความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจะส่งผลดีต่อฝ่ายผู้ผลิตและผู้บริโภค ในส่วนของผู้บริโภคก็จะสามารถได้รับการชดเชยความเสียหายในเบื้องต้นได้ทันทีโดยไม่ต้องรอผลจากการดำเนินคดี ซึ่งบางครั้งอาจต้องใช้ระยะเวลายาวนาน ในส่วนของผู้ประกอบการเองก็สามารถกระจายต้นทุนในส่วนนี้ไปยังราคาสินค้าและบริการเพื่อให้ผู้บริโภคช่วยแบกรับภาระ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาถึงการให้กฎหมายประกันความรับผิดในผลิตภัณฑ์กรณีสินค้าที่ไม่ปลอดภัย โดยทำการศึกษาวิเคราะห์ถึงหลักกฎหมายว่าด้วยการประกันภัยตามที่มีบัญญัติอยู่ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าสามารถนำมาปรับใช้กับกรณีนี้ได้มากน้อยเพียงใด เพื่อให้ผู้ที่ได้รับความเสียหายจากผลิตภัณฑ์ที่ไม่ปลอดภัยได้รับการชดเชยเยียวยาหรือบรรเทาผลร้ายอันเนื่องมาจากสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ของผู้ประกอบการที่มีจำหน่ายอยู่ทั่วไปโดยการกำหนดให้นำการประกันภัยภาคบังคับมาใช้กับกรณีนี้ ตลอดจนหา

มาตรการในการแก้ไขปรับปรุงและส่งเสริมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551 เพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมายและสถานการณ์ปัจจุบัน

คำสำคัญ : การประกันภัยความรับผิด สินค้าที่ไม่ปลอดภัย

ABSTRACT

Various goods and products commonly distributed in the market generally bring about utility to the consumer in different manner. Whenever those goods and products are unsafe and cause damage to users or people, such users or people normally need indemnity therefore and entrepreneur must be liable so as to alleviate bad effect from the damage. To claim for indemnity, damaged person generally has to litigate in a way of taking legal action against entrepreneur and spend long time as well as largamente of money as expenses of litigation.

In case of injury or damage caused by unsafe goods and products, as far as people increasingly understand and aware of their own rights, they will have more opportunity to take legal action and claim for damages against and towards entrepreneur. In order that damaged person is enabled to obtain indemnity quickly and in the amount equivalent to actual cost of damage and to reduce risk of legal action against entrepreneur, the product liability insurance system is applicable as an auxiliary measure to Product Liability Act B.E.2551 aiming to provide protection and indemnity to damaged person.

The third party protection of this insurance system is applicable to engender remedy and indemnity arising out of possible damage and to benefit both entrepreneur and consumer. The consumer is enabled to gain fundamental indemnity abruptly without awaiting for court decision which probably lasts long. The entrepreneur may also allocate, no more or loss, cost of insurance to the price of goods and services as a burden-sharing.

This research aims to study the law on product liability and to analyze how many of the principles of law on insurance stipulated in Civil and Commercial Code can be applicable to the damaged person caused by unsafe products is entitled to obtain indemnity or alleviation of bad effects arising out of goods and products commonly distributed in the market under the application of compulsory insurance and to explore effective measure and efficiency of Product Liability Act B.E.2551 in compliance with the current law and circumstances.

KEYWORDS: Liability insurance, Defective product

1. รายละเอียดทั่วไป

ปัจจุบันพัฒนาการทางการผลิตสินค้าเปลี่ยนแปลงไปมาก ขั้นตอนการผลิตที่มีการใช้เทคโนโลยีอันทันสมัย ประกอบกับการค้าการตลาดที่มีการเปิดเสรีและมีเครือข่ายการจัดจำหน่ายที่ซับซ้อน สิ่งเหล่านี้ทำให้ผู้บริโภคมีโอกาสที่จะได้รับความอันตรายจากความเสียหายที่เกิดจากการใช้สินค้านั้นๆ อยู่บ่อยครั้ง โดยเกิดจากผู้ประกอบการมีการผลิตและจำหน่ายสินค้าที่มีความบกพร่อง และความบกพร่องนั้นๆ เกิดจากความผิดพลาดในกระบวนการผลิต การใช้วัตถุดิบที่ไม่ได้คุณภาพ หรือแม้กระทั่งความผิดพลาดที่เกิดจากการออกแบบผลิตภัณฑ์ โดยความเสียหายจากการใช้สินค้าบางอย่างอาจจะสามารถพิสูจน์ได้ยาก หรือกว่าจะปรากฏความเสียหายจากสินค้าบางอย่างอาจใช้ระยะเวลาที่นาน ซึ่งปัจจุบันประเทศไทยได้มีการตราพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551 เพื่อเป็นการรองรับในสิทธิของผู้บริโภคที่จะได้รับความปลอดภัยจากสินค้า และผู้ประกอบการจะต้องรับผิดชอบในความเสียหายที่เกิดขึ้น ซึ่งจากเจตนารมณ์ของกฎหมายดังกล่าวนี้มีความมุ่งหมายที่จะให้ความคุ้มครองแก่ผู้บริโภคที่ได้รับความเสียหาย แต่โดยลำพังมาตรการทางกฎหมายดังกล่าวเพียงอย่างเดียวไม่น่าจะให้ความคุ้มครองผู้บริโภคโดยบรรลุวัตถุประสงค์ได้ หากจะต้องใช้มาตรการอื่นประกอบกันด้วย กล่าวคือ การนำวิธีการประกันภัยมาใช้กับกรณี

ความเสียหายที่เกิดต่อผู้บริโภค ล้วนแต่เป็นความเสี่ยงภัยที่ผู้ประกอบการจะต้องรับภาระในการชดเชยค่าเสียหายแก่ผู้ได้รับความเสียหายทั้งสิ้น ซึ่งโดยความจริงผู้ประกอบการสามารถโอนความเสี่ยงภัยของตนไปยังบริษัทประกันภัยได้ โดยการรับประกันภัยความรับผิดในผลิตภัณฑ์ (Product Liability Insurance) ซึ่งการรับประกันภัยดังกล่าวให้ความคุ้มครองความรับผิดตามกฎหมายของผู้เอาประกันภัยในความเสียหาย หรือความบาดเจ็บที่เกิดขึ้นต่อผู้บริโภค โดยบริษัทประกันภัยจะชดเชยค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้บริโภคที่ได้รับความเสียหาย

แม้ว่าในประเทศไทยจะไม่ค่อยปรากฏว่ามีเหตุการณ์ฟ้องร้องให้ผู้ผลิตหรือผู้ขายต้องรับผิดชอบจากความบกพร่องของผลิตภัณฑ์ การรับประกันภัยความรับผิดในผลิตภัณฑ์ก็ยังคงมีความสำคัญในระบบเศรษฐกิจไทยไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าการรับประกันภัยประเภทอื่น เนื่องจากประเทศไทยมีส่วนการค้าขายระหว่างประเทศที่ค่อนข้างสูง การส่งสินค้าไปในประเทศต่างๆ มักจะกำหนดเงื่อนไขในสัญญาซื้อขายสินค้าเพื่อส่งออกสินค้าเหล่านั้นไปขายในประเทศต่างๆ แต่สำหรับผู้ประกอบการในประเทศไทยเองนั้นแทบจะไม่ปรากฏการทำประกันภัยชนิดนี้เลย ซึ่งผู้ประกอบการจะเห็นความสำคัญของการรับประกันภัยก็ต่อเมื่อเกิดการสูญเสียหรือความเสียหายขึ้นแล้ว สาเหตุก็เนื่องมาจากการที่จะต้องมีการทำประกันภัยความรับผิดแล้วจะทำให้ผู้ประกอบการมีต้นทุนในการประกอบการเพิ่มมากขึ้นจากการที่ต้องจ่ายเบี้ยประกันแก่บริษัทผู้รับประกันภัย ปัญหาที่ตามมาคือทำให้ราคาของสินค้านั้นต้องสูงขึ้นด้วย จึงทำให้ระบบการประกันภัยนี้ยังไม่ได้รับการให้ความสำคัญมากเท่าที่ควร อย่างไรก็ตามการรับประกันภัยนับว่าเป็นกลไกหนึ่งในการแก้ไขปัญหาด้านความรับผิดในผลิตภัณฑ์ ซึ่งเป็นหลักประกันให้กับผู้บริโภคที่ได้รับความเสียหายและได้รับการชดเชยเยียวยาในเบื้องต้นทันทีที่ต่อความเสียหายที่เกิดขึ้น

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาประวัติ แนวความคิด และพัฒนาการที่เกี่ยวข้องกับวิธีการประกันภัยความรับผิด การลดความเสี่ยงโดยการประกันภัยในความรับผิดในผลิตภัณฑ์ของต่างประเทศและประเทศไทย

2. เพื่อศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกันความรับผิดในผลิตภัณฑ์ของต่างประเทศและประเทศไทย
3. เพื่อศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคของการนำระบบการประกันภัยภาคบังคับมาใช้ในการประกันภัยความรับผิดในผลิตภัณฑ์
4. เพื่อศึกษาแนวทางและข้อเสนอแนะในการนำระบบประกันภัยที่เหมาะสมมาปรับใช้ในระบบประกันภัยความรับผิดในผลิตภัณฑ์ในประเทศต่อไป

3. สมมติฐาน

ปัจจุบันประเทศไทยได้บังคับใช้พระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551 เพื่อให้ผู้ประกอบการจะต้องรับผิดชอบต่อผู้บริโภคหรือผู้เสียหายในกรณีที่สินค้าหรือผลิตภัณฑ์ของตนได้ก่อให้เกิดความเสียหายแต่โดยลำพังมาตรการทางกฎหมายดังกล่าวเพียงอย่างเดียวไม่น่าเพียงพอที่จะให้การคุ้มครอง และในขณะเดียวกันก็ยังไม่เป็นการช่วยลดภาระความเสี่ยงของผู้ประกอบการที่อาจถูกฟ้องร้องเรียกค่าเสียหาย ดังนั้นเพื่อให้กฎหมายมีประสิทธิภาพในการบังคับใช้จึงเห็นว่าควรนำวิธีการประกันภัยมาใช้ประกอบด้วย เพื่อเป็นหลักประกันหลักประกันว่าผู้บริโภคจะได้รับการชดเชยเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้นในเวลาอันรวดเร็วและใกล้เคียงกับความเสียหายที่เกิดขึ้น เพื่อประโยชน์แก่สังคมโดยรวมมากที่สุด

4. ขอบเขตการศึกษาวิจัย

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีขอบเขตของการศึกษาวิจัยในเรื่องมาตรการหรือแนวทางการใช้ระบบการประกันภัยความรับผิดในผลิตภัณฑ์ของต่างประเทศและประเทศไทยที่บัญญัติตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ลักษณะประกันภัย และพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551 ที่มีอยู่ในปัจจุบันที่จะนำมาใช้กับการบังคับใช้ในเรื่องการชดเชยค่าเสียหายแก่ผู้บริโภคผู้ได้รับความเสียหายจากการใช้สินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่ไม่ปลอดภัย

5. วิธีดำเนินการศึกษาวิจัย

วิธีการศึกษาเป็นการวิจัยแบบเอกสาร (Documentary Research) โดยรวบรวมข้อมูลที่ศึกษาซึ่งประกอบด้วยตำรากฎหมาย หนังสือ วิทยานิพนธ์ คำพิพากษาศาลฎีกา รายงานการวิจัย เอกสารการสัมมนา บทความที่ปรากฏในวารสาร สื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ และเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ และนำข้อมูลที่ได้มาศึกษาวิเคราะห์ประกอบกัน

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อให้ทราบถึงประวัติความเป็นมา รวมทั้งแนวคิดของการประกันภัยความรับผิดในผลิตภัณฑ์ และทราบถึงความรับผิดของผู้ประกอบการว่ามีความรับผิดชอบต่อผู้บริโภคอย่างไร
2. เพื่อให้ทราบถึงหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกันภัยความรับผิดในผลิตภัณฑ์ของต่างประเทศและประเทศไทย
3. เพื่อให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคของการประกันภัยความรับผิดในผลิตภัณฑ์

4. เพื่อให้ทราบถึงแนวทางการแก้ไขและข้อเสนอแนะที่เหมาะสมเกี่ยวกับการประกันภัยความรับผิดในผลิตภัณฑ์ในประเทศไทย

7. ผลการวิจัย

มาตรการที่จะนำมาเสริมเพื่อช่วยให้บุคคลเหล่านั้นได้รับการชดเชยค่าเสียหายอย่างรวดเร็ว และใกล้เคียงความเสียหายที่แท้จริง คือ การนำระบบการประกันภัยความรับผิดเข้ามาใช้เป็นเครื่องมือในการให้ความคุ้มครองผู้เสียหาย โดยการประกันภัยความรับผิดจะเป็นการโอนความรับผิดหรือโอนความเสี่ยงภัยไปยังบุคคลอีกคนหนึ่ง เพื่อช่วยบรรเทาภาระความรับผิดชอบในความสูญเสียที่อาจเกิดขึ้นไปยังบุคคลอื่นเฉลี่ยมากน้อยตามแต่จะได้อดกลั่น อย่างไรก็ตามการประกันภัยอาจไม่สามารถชดเชยค่าเสียหายได้ทุกกรณี แต่ก็ต้องยอมรับว่าการประกันภัยความรับผิดจะเป็นมาตรการเสริมที่จะช่วยให้ความคุ้มครองแก่ผู้บริโภคผู้เสียหายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งในต่างประเทศได้มีข้อกำหนดให้ผู้ประกอบการจะต้องจัดทำประกันภัยความรับผิดในผลิตภัณฑ์เพื่อเป็นหลักประกันแก่ผู้บริโภค ผู้เสียหายว่าจะได้รับการชดเชยเยียวยาในทันทีที่ได้รับค่าเสียหาย ดังนั้นเพื่อให้บุคคลผู้ที่ได้รับความเสียหายจากสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่ไม่ปลอดภัยได้รับการชดเชยค่าเสียหายอย่างรวดเร็ว และเป็นการกระตุ้นส่งเสริมให้ผู้ประกอบการเห็นความสำคัญของการประกันภัยความรับผิดจึงสมควรที่จะศึกษาและวิจัยถึงการนำระบบการประกันภัยภาคบังคับมาใช้ในการประกันภัยความรับผิดจากผลิตภัณฑ์ในกรณีสินค้าที่ไม่ปลอดภัย และวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคเพื่อกำหนดแนวทางและข้อเสนอแนะของการประกันภัยให้สอดคล้องกับกฎหมาย สังคม เศรษฐกิจในประเทศ เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดให้แก่สังคมโดยรวมมากที่สุด ซึ่งจากการที่ได้ทำการศึกษาแล้วจึงพบว่ามีปัญหาต่างๆ ดังนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับการนำระบบการประกันภัยภาคสมัครใจตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาใช้บังคับซึ่งในส่วนของการประกันภัยจะสามารถนำกฎหมายในส่วนของการประกันวินาศภัยและการประกันภัยค่าจุนมาใช้ได้เพียงบางส่วน ซึ่งอาจมีบทบัญญัติที่ยังไม่ครอบคลุมถึงการประกันภัยความรับผิดในผลิตภัณฑ์ และเนื่องจากประกันภัยลักษณะนี้ไม่เป็นการบังคับให้จัดทำให้มีการประกันภัยสำหรับสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ของตนหากก่อให้เกิดความเสียหายขึ้น ทำให้ผู้ประกอบการส่วนใหญ่เลือกที่จะไม่ทำประกันภัยเพราะเห็นว่าจะเป็นการเพิ่มภาระต้นทุน แม้ว่าต้นทุนในส่วนนี้ผู้ประกอบการจะสามารถผลักภาระไปยังผู้บริโภคโดยคิดคำนวณรวมไปในราคาสินค้าได้ก็ตาม เมื่อปัญหาเกิดขึ้นว่าผู้ประกอบการน้อยรายที่จัดทำประกันภัยทำให้ผลที่ตามมาคือการจ่ายเบี้ยประกันภัยของผู้ประกอบการซึ่งเป็นผู้เอาประกันภัย เพราะเมื่อมีจำนวนผู้ร่วมเสี่ยงภัยน้อยแล้วจำนวนเบี้ยประกันภัยที่จะต้องจ่ายจะมีจำนวนที่สูงซึ่งเป็นไปตามหลักของการเฉลี่ยความเสี่ยงภัย

2. ปัญหาเกี่ยวกับการนำการประกันภัยภาคบังคับมาใช้ในกรณีความเสียหายจากสินค้าและผลิตภัณฑ์ ซึ่งปัจจุบันประกันภัยในประเทศความรับผิดอันเกิดจากผลิตภัณฑ์มีบริษัทประกันภัยหลายแห่งที่มีให้บริการ แต่เนื่องจากยังเป็นการประกันภัยภาคสมัครใจจึงทำให้ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ยังไม่ให้ความสำคัญและประโยชน์ของการทำประกันภัย ซึ่งจากที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าแล้วพบว่าในบางประเทศได้มีการนำระบบประกันภัยภาคบังคับมาใช้ควบคู่กับการให้ความคุ้มครองตามกฎหมายความรับผิดในผลิตภัณฑ์ หรือกำหนดไว้ในกฎหมายที่เกี่ยวกับสินค้าบางประเภทเป็นการเฉพาะ เช่นประเทศออสเตรเลียได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติความรับผิดในผลิตภัณฑ์ (Product Liability Act) ว่าผู้ประกอบการจะต้องจัดหาหรือทำประกันภัยความรับผิดใน

ผลิตภัณฑ์เพื่อคุ้มครองตนเองและเพื่อเป็นการคุ้มครองผู้เสียหายที่ได้รับความเสียหายจากสินค้าที่ได้รับการชดใช้เสียหายโดยเร็ว หรือในประเทศเยอรมนีได้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของผู้ประกอบการที่จะต้องจัดทำประกันภัยความรับผิดชอบสำหรับสินค้าประเภทเวชภัณฑ์ยารักษาโรคก่อนที่จะนำมาจำหน่ายในท้องตลาด โดยได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติยา (Drugs Act)

หากประเทศไทยนำระบบการประกันภัยภาคบังคับมาใช้เพื่อให้ผู้เสียหายได้รับการชดใช้ความเสียหายที่เกิดขึ้น โดยนำวิธีการดังกล่าวไปบัญญัติไว้ในกฎหมายหลักที่จะให้ความคุ้มครอง เช่น พระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยแล้ว เห็นว่าจะเป็นการยุ่งยากและเป็นการบังคับที่กว้างจนเกินไป และกรณีว่าเมื่อมีหากมีการนำระบบประกันภัยภาคบังคับมาใช้บังคับแล้ว เกิดปัญหาว่าผู้ใดบ้างจะเป็นผู้ต้องจัดทำประกันภัย เพราะกฎหมายปัจจุบันได้ระบุให้ผู้ประกอบการต้องรับผิดชอบร่วมกันหากมีความเสียหายเกิดขึ้น และหากกำหนดให้ผู้ประกอบการต้องจัดทำประกันภัยความรับผิดชอบ ซึ่งผู้ประกอบการนั้นมีความหมายรวมถึงผู้ผลิต ผู้นำเข้า ผู้จำหน่ายด้วย ซึ่งจะเป็นการทำประกันภัยที่ซ้ำซ้อนกันหลายฝ่ายระหว่างผู้ประกอบการในสินค้าชนิดเดียวกัน

3. ปัญหาการชดใช้ค่าสินไหมทดแทน เมื่อผู้ประกอบการต้องถูกฟ้องร้องดำเนินคดีแล้ว จะเกิดค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีต่างๆ ซึ่งผู้ประกอบการน่าจะได้รับความคุ้มครองจากกรมธรรม์ประกันภัยเนื่องจากเมื่อผู้ประกอบการทำประกันแล้วย่อมต้องการได้รับความคุ้มครองทางการเงินหากมีความเสียหายเกิดขึ้นไม่ว่าจะเป็นการชดใช้ค่าเสียหายให้แก่ผู้เสียหายหรือแม้กระทั่งค่าใช้จ่ายต่างๆที่ใช้ในการดำเนินคดี แต่บทบัญญัติในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ของไทยในปัจจุบันนั้นไม่ได้กำหนดถึงค่าใช้จ่ายในส่วนนี้ว่าจะได้รับการคุ้มครองหรือไม่แต่อย่างใด

4. ปัญหาค่าใช้จ่ายในการใช้สิทธิเรียกร้อง บทบัญญัติของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยเรื่องประกันภัยระบุถึงค่าสินไหมทดแทนที่ผู้เสียหายจะได้รับว่าจะต้องเป็นจำนวนความเสียหายตามความเป็นจริงและที่สามารถตราเป็นจำนวนเงินได้ แต่ปรากฏว่าในพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. 2551 ได้บัญญัติให้ผู้เสียหายสามารถได้รับค่าเสียหายในกรณีความเสียหายทางจิตใจและค่าเสียหายเชิงลงโทษนอกเหนือจากค่าเสียหายตามความเป็นจริงที่เกิดขึ้น ซึ่งหลักกฎหมายประกันภัยยังไม่ครอบคลุมถึงค่าเสียหายในกรณีดังกล่าวซึ่งให้ความคุ้มครองเพิ่มเติมขึ้นมา

5. ปัญหาการจ่ายเบี้ยประกันภัย เมื่อมีการนำการประกันภัยมาใช้กับกรณีแล้วจะมีปัญหาในส่วนของ การจ่ายเบี้ยประกันภัยนั้นซึ่งผู้ประกอบการซึ่งเป็นผู้เอาประกันภัยมีหน้าที่จะต้องส่งเบี้ยประกันภัยการะจงตกเป็นของผู้ประกอบการ จึงควรมีการให้ความช่วยเหลือจากภาครัฐ โดยการลดอัตราเบี้ยประกันภัย หรือ โดยการให้การสนับสนุนเพื่อช่วยแบ่งเบาภาระการจ่ายเบี้ยประกันภัย ซึ่งแนวทางนี้ต้องพิจารณาว่าผู้ประกอบการในลักษณะใดสมควรที่จะได้รับการช่วยเหลือ ซึ่งหากพิจารณาจากผู้ประกอบการภายในประเทศไทยแล้ว ก็เห็นว่าผู้ประกอบการรายย่อย หรือผู้ประกอบการขนาดเล็กน่าจะได้รับความช่วยเหลือในด้านการจ่ายเบี้ยประกันภัย เพราะเป็นผู้ประกอบการที่มีความสามารถในการรับภาระค่าเบี้ยประกันภัยน้อย โดยการให้ความช่วยเหลืออาจจะทำด้วยวิธีการจัดตั้งเป็นกองทุนเพื่อให้ความช่วยเหลือโดยการจัดตั้งองค์กรใดๆขึ้นมาเพื่อคอยควบคุมและดูแล และจะต้องอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของหน่วยงานภาครัฐ

6. ปัญหาเกี่ยวกับการนำหลักประกันกองทุนประกันความเสียหายมาปรับใช้ในกรณีความเสียหายจากผลิตภัณฑ์ ปัญหาของการจัดตั้งกองทุนประกันความเสียหายนั้นจะต้องเป็นการจัดตั้งโดยภาครัฐเป็นผู้ริเริ่มและควบคุมดูแล แต่การตั้งกองทุนนั้นรัฐจะต้องจัดสรรงบประมาณบางส่วนเพื่อมาใช้ในการดำเนินงานนี้ จึงอาจทำให้ต้องนำรายได้บางส่วนที่จะนำไปใช้ในการพัฒนาประเทศลดน้อยลง

8. ข้อเสนอแนะ

เมื่อพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. 2551 บัญญัติขึ้นเพื่อคุ้มครองผู้บริโภคให้ได้รับการเยียวยาความเสียหายแล้ว การมีมาตรการทางกฎหมายเพื่อมารองรับกับกรณีนี้จึงเห็นว่าการนำระบบการประกันภัยมาใช้ ซึ่งระบบการประกันภัยที่เหมาะสมที่สุดก็คือ ระบบการประกันภัยภาคบังคับโดยบัญญัติหรือกำหนดไว้ในกฎระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวกับสินค้าแต่ละประเภทไปให้เห็นว่าเป็นอันตรายหรือไม่ปลอดภัย เช่น กฎระเบียบว่าด้วยยา หรืออาหาร ให้ผู้ประกอบการธุรกิจดังกล่าวต้องจัดทำประกันภัยความรับผิดชอบตามกฎหมาย เพื่อคุ้มครองบุคคลที่ได้รับความเสียหาย และเพื่อแก้ปัญหาความล่าช้าในการดำเนินคดีเพื่อเรียกร้องสิทธิในการได้รับการชดเชยค่าเสียหาย และในกรณีที่เกิดปัญหาว่าควรจะให้ผู้ใดบ้างเป็นผู้จัดทำประกันภัยในกรณีนี้ผู้วิจัยเห็นว่าควรกำหนดให้ผู้ประกอบการโดยมุ่งเน้นที่ผู้ผลิตและผู้นำเข้าสินค้าที่เป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล หรือที่อาจจะเขียนจัดตั้งในประเทศไทยเป็นสำคัญ ส่วนผู้ประกอบการที่เป็นผู้จำหน่ายรายย่อย ซึ่งมีอำนาจทางการตลาดและความสามารถในการแบกรับภาระในส่วนนี้ได้น้อยเนื่องจากเป็นเพียงผู้ค้าปลีก ผู้วิจัยจึงเห็นว่าผู้จำหน่ายรายย่อยน่าจะได้รับการยกเว้น ไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ข้อบังคับของการทำประกันภัย เพราะหากกำหนดให้ผู้จำหน่ายต้องทำประกันภัยความรับผิดชอบแล้วจะเป็นการสร้างภาระที่มากจนเกินไปและจะเป็นการทำประกันภัยที่ซ้ำซ้อนกัน ซึ่งหากผู้ผลิต ผู้นำเข้าได้จัดทำประกันภัยแล้วเมื่อมีความเสียหายเกิดขึ้นแก่บุคคลใด บุคคลผู้ได้รับความเสียหายนั้นก็จะได้ความคุ้มครองตามสัญญาประกันภัยที่ผู้ผลิต ผู้นำเข้าได้จัดทำไว้แล้ว ส่วนสินค้าที่ก่อให้เกิดความเสียหายนั้นผู้ผลิต หรือผู้นำเข้าสินค้านั้นจะต้องไปดำเนินไต่เบาะหรือพิสูจน์ว่าสินค้านั้นไม่ปลอดภัยเพราะเหตุจากผู้ผลิต ผู้นำเข้าเอง หรือเป็นเพราะผู้ที่จำหน่ายสินค้านั้นเป็นผู้ที่ทำให้สินค้านั้นไม่ปลอดภัยขึ้นมาในภายหลัง

ส่วนปัญหาการชดเชยค่าสินไหมทดแทน และปัญหาค่าใช้จ่ายในการใช้สิทธิเรียกร้อง ควรมีการเพิ่มเติมบทบัญญัติในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 887 โดยให้บริษัทผู้รับประกันภัยรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีสำหรับผู้เอาประกันภัยด้วย เพราะการประกันภัยค่าเงินหรือการประกันภัยความรับผิดชอบถือเป็นสัญญาที่มีความมุ่งหมายในการจัดให้มีการช่วยเหลือทางการเงินและเป็นการให้บริการอย่างแท้จริงแก่ผู้เอาประกันภัย นอกจากนี้ควรมีการแก้ไขบทบัญญัติในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 869 โดยวางหลักความเสียหายความเสียหายทางจิตใจสามารถเอาประกันภัยได้ และเพิ่มเติมบทบัญญัติในมาตรา 877 โดยระบุความเสียหายดังกล่าวด้วย หรือเพิ่มเติมเงื่อนไขดังกล่าวในกรมธรรม์ประกันภัยความรับผิดชอบในผลิตภัณฑ์ด้วย ซึ่งจะต้องมีการวางรูปแบบกรมธรรม์ประกันภัยประเภทนี้ให้เป็นมาตรฐานเพื่อให้บริษัทที่รับประกันภัยจะได้นำไปใช้เพื่อให้การคุ้มครองเป็นไปในแนวทางเดียวกัน

เมื่อมีการนำประกันภัยภาคบังคับมาใช้ในการประกันภัยความรับผิดชอบในผลิตภัณฑ์ในกรณีสินค้าที่ไม่ปลอดภัยแล้วภาครัฐควรมีการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประกอบการ โดยการลดอัตราเบี้ยประกันภัย หรือโดยการ

ให้การสนับสนุนเพื่อช่วยแบ่งเบาภาระการจ่ายเบี้ยประกันภัย ซึ่งแนวทางนี้ต้องพิจารณาว่าผู้ประกอบการในลักษณะใดสมควรที่จะได้รับการช่วยเหลือ ซึ่งหากพิจารณาจากผู้ประกอบการภายในประเทศไทยแล้ว ก็เห็นว่าผู้ประกอบการรายย่อย หรือผู้ประกอบการขนาดเล็กน่าจะได้รับความช่วยเหลือในการจ่ายเบี้ยประกันภัย เพราะเป็นผู้ประกอบการที่มีความสามารถในการรับภาระค่าเบี้ยประกันภัยน้อย โดยการให้ความช่วยเหลืออาจจะทำด้วยวิธีการจัดตั้งเป็นกองทุนเพื่อให้ความช่วยเหลือโดยการจัดตั้งองค์กรใดๆ ขึ้นมาเพื่อคอยควบคุมและดูแล และจะต้องอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของหน่วยงานภาครัฐ และเพื่อไม่เป็นการเพิ่มภาระให้กับภาครัฐจึงเห็นสมควรจัดให้มีการรวมตัวกันระหว่างผู้ประกอบการธุรกิจ ในสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ประเภทหรือชนิดเดียวกัน โดยให้อยู่ในความดูแลของรัฐ และให้มีมาตรการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการทำประกันความรับผิดในผลิตภัณฑ์ สำหรับประกันความเสี่ยงของผู้ประกอบการที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้เสียหาย เพื่อเป็นการชดเชยเยียวยาความเสียหายที่เกิดแก่ผู้เสียหายอันเกิดจากผลิตภัณฑ์ในกรณีสินค้าที่ไม่ปลอดภัย และในขณะเดียวกันก็เป็นการลดภาระแก่ผู้ประกอบการที่อาจถูกฟ้องร้องเรียกค่าเสียหาย

การประกันภัยนั้นจึงเป็นมาตรการสำคัญทางเศรษฐกิจและสังคมที่บุคคลเป็นส่วนตัวหรือเป็นคณะบุคคลใช้ป้องกันหรือบรรเทาการสูญเสียทางเศรษฐกิจ อันสืบเนื่องมาจากการเสียชีวิตหรือการสูญเสียทรัพย์สินอันเกิดขึ้นได้จากภัยที่เกิดขึ้น ซึ่งการทำประกันภัยนอกจากจะมีประโยชน์ต่อธุรกิจประกันภัยภายในประเทศแล้ว ยังส่งผลดีต่อธุรกิจการผลิตและจำหน่ายสินค้าภายในประเทศและต่างประเทศ โดยเมื่อผู้ประกอบการใดได้จัดทำประกันภัยความรับผิดแล้ว ผู้บริโภคจะสามารถเชื่อมั่นได้ว่าหากเกิดความเสียหายใดๆ จากสินค้าแล้วจะได้รับการคุ้มครองและได้รับการชดเชยเยียวยาทันทีที่ได้รับความเสียหาย และเชื่อมั่นในสินค้านั้นส่งผลให้เกิดการเพิ่มกำลังในการซื้อสินค้ามากขึ้นอันเป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบการเอง อีกทั้งยังส่งผลโดยรวมต่อเศรษฐกิจของประเทศอีกด้วย

9. รายการอ้างอิง

มนต์ชัย ธาดาอำนวยชัย, 2545. **กฎหมายความรับผิดในผลิตภัณฑ์: รูปแบบที่เหมาะสมสำหรับประเทศไทย.**

วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เพลิน อังควัฒนกุล, 2548. “การประกันภัยความรับผิดอันเนื่องมาจากผลิตภัณฑ์ในประเทศไทยและร่าง

พระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.....” วารสารประกันภัย 119, กรกฎาคม-กันยายน : 17-28.

กรมธุรกิจพลังงาน, 2549. “ประกาศกรมธุรกิจพลังงาน เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการในการจัดให้มีการประกันภัยความเสียหายแก่ผู้ที่ได้ได้รับความเสียหายจากภัย อันเกิดจากการประกอบกิจการควบคุมประเภท 3 พ.ศ. 2549.” [ออนไลน์] เข้าถึงเมื่อ 15 พฤศจิกายน 2551 จาก <http://elaw.doeb.go.th/doeb/web/#>

Christian Campbell, 2007. **International Product Liability.** England: York hill Law Publishing.

Duncan Fairgrieve, 2005. **Product Liability in Comparative Perspective.** New York: Cambridge University Press.